

Prezenta lucrare conține _____ pagini

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU
ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a**

Anul școlar 2021 – 2022

Limba și literatura maghiară maternă

Numele:.....
.....
Inițiala prenumelui tatălui:
Prenumele:
.....
Școala de proveniență:
.....
Centrul de concurs:
Localitatea:
Județul:

Nume și prenume asistent	Semnătura

A	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

B	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

C	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

I. TÉTEL

(60 punct)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

A drónok

A drónok, másnéven multikopterek vagy pilóta nélküli légi járművek (UAV: Unmanned Aerial Vehicle), olyan távolról irányítható repülőeszközök, melyeket kezdetben katonai célokra alkalmaztak, de az utóbbi években szédítő sebességgel terjednek el a lakosság körében is. Az Európai Unió légi közlekedési iparának gyorsan fejlődő ágazatát képezik, amely komoly potenciállal bír a munkahelyteremtés és a gazdasági növekedés szempontjából. Ez annak köszönhető, hogy számtalan feladatra lehet őket befogni, a játékos reptetéstől az iparági felhasználásig. Az EU ezért olyan rendeletet fogadott el, amely alapján a távirányítású drónok abszolút biztonságos módon válhatnak az európai légtér részévé, hiszen a becslések szerint az EU légi forgalma az elkövetkezendő 20 évben 50%-kal fog nőni.

Míg egyes drónok tömege és sebessége vetekszik a repülőgépekével, vannak olyan drónok is, amelyek nem többek apró elektronikus játéknál, és amelyek a fogyasztók széles köre számára elérhetőek. Méretük ennek megfelelően az egészen a kis zümmögő párgrammos, tenyérben elférő eszközöktől a több 10 kg-os repülő monstrumokig* terjed. Míg a kis méretű multikopterekkel akár a szobában is röpködhethetünk, a legkomolyabb gépek engedélykötelesek.

A belépőkategóriás játék drónok általában 4 motorral, gyorsulásmérővel és giroszkóppal** felszereltek, és repülési idejük és távjuk is elég szerény: átlagosan mindössze 4–8 perc repedésre képesek egy töltéssel pár tíz méteres hatótávban. Nem rendelkeznek GPS-sel, és sajnos egy kisebb szél is tárgyagnak lökheti őket. Kamerát nem, vagy csak nagyon ritkán szerelnek ilyen drónokra, hisz élettartamuk elég rövid. Csak otthoni használatra ajánlják őket, és érdemes hozzájuk cserealkatrészeket beszerezni.

A középkategóriába tartoznak azok a gépek, amelyek már jellemzően minőségi, strapabíró anyagokból készült drónokat tartalmaznak, és amelyekre kamerát is lehet szerelni. A gyorsulásmérő és giroszkóp mellett más szenzorokkal és funkciókkal is rendelkezhetnek már: helymeghatározó rendszer (GPS/GLONASS), gyorsindítás funkció, akadálykikerülési funkció, intelligens repülési módok stb. Vezérlésük egyszerű és sokrétű: külön távirányítóval, mobilapplikációval ellátott és gesztusvezérlésű modelleket is találunk a piacon. Hatótávjuk elérheti a 2–3 kilométeres távolságot, és repülési idejük alulról súrolhatja akár a 20 percet is. Könnyen hordozhatóak, így kirándulásokra is magunkkal vihetjük őket.

A drónok használatának elterjedésével nőni fog az ezzel járó előnyök és hátrányok egyensúlyba hozásának igénye is. A pilóta nélküli légi járművek használata például hozzáadott értéket jelenthet az adatok gyűjtése és értelmezése terén a gazdaság különböző ágazataiban. Ezzel együtt a drónok veszélyt is jelenthetnek például az adatvédelem, a magánélet védelme, a zajártalom és a szén-dioxid-kibocsátás tekintetében.

(A dron.hrp.hu és a consilium.europa.eu cikkeinek alapján)

monstrum – nagy, idomtalan, torz alak; szörny(eteg)
giroszkóp – szögelfordulás és szögsebesség mérésére szolgáló eszköz

Válaszolj a fenti szöveghez kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

A.

1. Melyik kifejezés NEM használható a drón szinonimájaként? A szöveg információi alapján írd a vonalra a helyes válasz betűjelét!

- a. repülőgép
- b. középkategóriás gép
- c. multikopter
- d. pilóta nélküli légi jármű

A helyes válasz betűjele: _____

4 pont

2. Mi tartozik a középkategóriás drónok felszereléséhez? Írj ki a szövegből 4 funkciót!

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____

4 pont

3. Igazak vagy hamisak a következő kijelentések? Jelöld X-szel a táblázat megfelelő rovatát!

Kijelentés	Igaz	Hamis
a. A drónok szédítő sebességben terjednek el a lakosság körében.		
b. Az EU légi forgalma az elkövetkezendő 50 évben 20%-kal fog nőni.		
c. A multikopterek engedélykötelesek.		
d. A drónokat kizárólag katonai célokra alkalmazzák.		
e. A középkategóriás drónok könnyen hordozhatóak.		

5 pont

4. Társítsd az alábbi mondat lehetséges folytatásait azok jelentésével a szöveg alapján! Írd a jelentések betűjelét a táblázat üres rovataiba! Minden számhoz egyetlen betűjel tartozik.

Mondat:

A drónok az Európai Unió légi közlekedési iparának gyorsan fejlődő ágazatát képezik,...

B.

1. Írd a következő mondatok betűjelét a táblázat megfelelő cellájába! Minden betűjel egyetlen számmal társítható.

- a. *A kis méretű multikopterekkel akár a szobában is röpködhethetünk.*
- b. *Egy kisebb szél is tárgyaknak lökheti őket.*
- c. *Érdeemes hozzájuk cserealkatrészeket beszerezni.*
- d. *A drónok használatának elterjedésével nőni fog az ezzel járó előnyök és hátrányok egyensúlyba hozásának igénye is.*

1) Engedélyre utal:	2) Lehetőségre utal:
3) Jóslatot fogalmaz meg:	4) Javaslatot tesz:

4 pont

2. A számosság kifejezésének milyen nyelvi eszköze található meg a következő bekezdés aláhúzott részeiben? Írd az aláhúzott kifejezések betűjelét a táblázat megfelelő cellájába!

A belépőkategóriás játék drónok általában 4 motorral, gyorsulásmérővel és giroszkóppal felszereltek, és (a.) repülési idejük és távjuk is elég szerény: átlagosan mindössze (b.) 4–8 perc repkedésre képesek egy töltéssel (c.) pár tíz méteres hatótávban. Nem rendelkeznek GPS-szel, és sajnos egy kisebb szél is (d.) tárgyaknak lökheti őket. Kamerát nem, vagy csak nagyon ritkán szerelnek ilyen drónokra, hisz élettartamuk elég rövid. Csak otthoni használatra (e.) ajánlják őket, és érdeemes (f.) hozzájuk cserealkatrészeket beszerezni.

1) Többesszámjel:	2) Többes számú birtokosra utaló szóelem:
3) Többes számú alanyra utaló szóelem:	4) Számosságot jelentő szó:

6 pont

3. Állapítsd meg, hogy az alábbi időre jelöletlen igealakot tartalmazó mondat milyen eseményre, helyzetre utal! Írd a vonalra a helyes válasz betűjelét!

A drónok az utóbbi években szédítő sebességgel terjednek el a lakosság körében is.

- a. Egy, a beszéd pillanatában már elkezdett, de még be nem fejezett folyamatra utal.
- b. Általános, időtől független tényállást ír le.
- c. Ismétlődő, szokásszerű eseményre utal.
- d. Jövő idejű, a beszéd pillanata után várható eseményre utal.

A helyes válasz betűjele: _____

4 pont

4. Húzd alá az alábbi összetett mondat mindhárom tagmondatában a hangsúlyozással kiemelt teljes kifejezést!

Az EU ezért olyan rendeletet fogadott el, amely alapján a távirányítású drónok abszolút biztonságos módon válhatnak az európai légtér részévé, hiszen a becslések szerint az EU légiforgalma az elkövetkezendő 20 évben 50%-kal fog nőni.

6 pont

5. A megadott összetételeket magyarázó szókapcsolatok mintájára értelmezd az alábbi összetett szavakat az összetételi tagok közötti kapcsolat bemutatásával!

Pl. *munkahelyteremtés* = munkahelyek(nek a) teremtése;

iparág = ipar egy ág(azat)a stb.

cserealkatrész = _____

mobilapplikáció = _____

gesztusvezérlésű = _____

adattvédelem = _____

4 pont

6. Írd a táblázat megfelelő oszlopába mindegyik alanyi, tárgyi vagy határozói szerepű kifejezést az alábbi mondatokból!

A. ... az utóbbi években szédítő sebességgel terjednek el a lakosság körében is.

Alany	Tárgy	Határozó

B. A pilóta nélküli légi járművek használata például hozzáadott értéket jelenthet az adatok gyűjtése és értelmezése terén.

Alany	Tárgy	Határozó

6 pont

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

Mozdulatlanul lapulok egy nagy betoncső belsejében, ami valamikor talán szennyvízcsatorna akart lenni, aztán itt maradt haszontalanul az erdő közepén. Azon gondolkodom, vajon látja-e a drón a barna hátzszakomat, ami lecsúszott rólam, amikor beugrottam a csőbe, és meg tudja-e különböztetni a nedves levelek rozsdabarnájától. Mielőtt elindultunk, Apa végig a drónokról beszélt, de egy szóval sem említette, hogy már ilyen közel húzódik hozzánk a Tiltott Övezet határa. Pedig én a drónokkal egész jól elboldogulok. Tény, hogy három éve, amikor megjelentek a bögölydrónok, mindegyik kolóniában nagy riadalmat keltettek. [...]

Ez a mostani bögölydrón viszont sehogy sem akar elhúzni. Itt zúg közvetlenül a fák ágai fölött, úgy dübörög tőle a betoncső, hogy már fáj a fülem. Bent a csőben is kavarnak a falevelek. Felemelem a fejem, és közelebb kúszom a cső egyik végéhez. Anélkül, hogy kidugnám a fejem, kikémlelek, és módszeresen végigpásztázom az erdőt. Galyat azóta nem láttam, mióta a töltés innenső oldalán belerúgott abba a dróthuzalba, ami valószínűleg az egész riasztórendszert beindította. Annyi gaz meg szemét volt a töltés mellett, és annyira siettünk a közeledő tehervonat miatt, hogy nem figyeltem a tiltó táblákra – már ha egyáltalán voltak. Apa hasonló helyzetben mindig rám kiáltott: „Emeled a lábad, fiam, mert sem csapdába lépni, sem drótbba, ágakban botolni nem akarsz!” De Galynak nincs apja, aki megtaníthatta volna ilyesmire. A drón gyorsan közeledett, éppen a sínek fölött, így hát futottunk befelé az erdőbe.

Bokit nem látom sehol. Galyat az utolsó pillanatban veszem észre. Egy nagyobb fa mögött lapul alig három méterre tőlem, csak az ujjait látom, amint görcsösen kapaszkodnak a fa kérgébe. Nem tudom, hogy ő meglátott-e engem. Most jó helyen van, a drón nem veheti észre, de ha a bögöly kicsit ellebeg jobbra, akkor bajban lesz. Megfordulok, és elkúszom a cső másik végéig, szétnézek ott is, amennyire lehet. Itt kevesebbet látok az erdőből, a szűkebb panorámát alaposabb szemlélődéssel próbálom pótolni. Hátha észreveszem Bokit. Néhány perc eredménytelen szemmeresztés után visszatérek az eredeti helyemre. Úgy döntök, hogy kiáltani fogok Galynak.

– Galy, Galy! Ne mozdulj! Most ne mozdulj, de ha megindul feléd a drón, kerüld meg balról a fát, és csússz be ide mellém! Galy, hallasz?!

Nem hall, túl nagy a zaj. Újra próbálkozom, eredménytelenül, a zaj tovább erősödik. Ereszkedni kezdett a drón? A levelek változatlan kavargásából ítélve nem. Még egy drón jön, döbbenek rá, de nem tudom eldönteni, hogy merről. Galy nem mozdul, tehát valószínűleg nem az ő irányából. Vagy csak nem veszi észre? [...] Galy hirtelen megmozdul a fa mögött. Újból kikiáltok:

– Galy, gyere, bújj ide! Nem tudom, most meghallotta-e, de talán igen, mert látom, hogy lassan elkezd oldalazni a fa körül észak felé. Ha így folytatja, akkor előbb-utóbb meglát, és tudok inteni neki. De remélem, ő hamarabb lát meg engem, mint a drónok őt. [...] Ekkor a drónok dübörgése erősödni kezd. Felkapom a fejem, megtörlöm a szemem, de csak színfoltokat látok. És már nem látom Galyat. Az is lehet, hogy most is a fa mögött van, csak nem látszik. Elég széles törzsű fa. Viszont látok egy ereszkedő árnyékot, ami arra utal, hogy az egyik drón észrevett valamit, és közelebb jön. Remélem, nem a zsákom! Gyorsan a cső közepére kúszok. Aztán megnyugszom, mert eszembe jut, hogy a zsákot a cső túlsó oldalán hagytam. [...] Hát... nagyon kalandosra sikerült az első utunk. Ha épségben hazaérünk, és otthon elmeséljük, nagy hősöknek fogunk tűnni a srácok előtt. Sőt, még a fémgyűjtő kölykök előtt is! De Apa biztosan le fog szidni. A Tiltott Övezetbe jönni nem gyerekjáték. Persze jó lenne, ha az ember pontosan tudná, hol kezdődik az övezet! Én úgy tudtam, hogy sokkal lejjebb, a gyakorlótér alatt, pár száz méterre a városhatártól.

(Zágoni Balázs: A Gömb. Részlet)

Vărszolja a kővetkező kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

1. Mutasd be 3–4 mondatban a helyszínt, ahol megismerjük a szereplőket!

5 pont

2. Hogyan viszonyul barátaihoz az elbeszélő? Fejtsd ki válaszodat 3–4 mondatban a szöveg alapján!

5 pont

3. Értelmezd 4–5 mondatban az alábbi részletet!

„Apa végig a drónokról beszélt, de egy szóval sem említette, hogy már ilyen közel húzódik hozzánk a Tiltott Övezet határa (...) A Tiltott Övezetbe jőnni nem gyerekjáték. Persze jó lenne, ha az ember pontosan tudná, hol kezdődik az övezet! Én úgy tudtam, hogy sokkal lejjebb, a gyakorlótér alatt, pár száz méterre a városhatártól.”

